

PLÁN DÍLČÍHO POVODÍ HORNÍ ODRY 2016–2021

IV. CÍLE PRO POVRCHOVÉ VODY, PODZEMNÍ VODY A CHRÁNĚNÉ OBLASTI VÁZANÉ NA VODNÍ PROSTŘEDÍ

Textová část

Pořizovatel:

Povodí Odry, státní podnik
Varenská 49, Ostrava 701 26

Ve spolupráci s:

Krajským úřadem Moravskoslezského kraje,
28.října 117, 702 18 Ostrava

Krajským úřadem Olomouckého kraje,
Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc

a dotčenými ústředními správními úřady

Ministerstvem zemědělství
Ministerstvem životního prostředí
Ministerstvem zdravotnictví
Ministerstvem dopravy
Ministerstvem obrany
Ministerstvem pro místní rozvoj

Hlavní zpracovatel návrhu Plánu dílčího povodí Horní Odry:

AQUATIS a.s.,
Botanická 834/56, 602 00 Brno

Obsah

IV. CÍLE PRO POVRCHOVÉ VODY, PODZEMNÍ VODY A CHRÁNĚNÉ OBLASTI VÁZANÉ NA VODU	5
IV.1. Stanovené cíle	5
IV.1.1. Cíle pro ochranu a zlepšování stavu povrchových vod, podzemních vod a vodních ekosystémů	5
IV.1.1.1. Povrchové vody	5
IV.1.1.1.1. Zamezení zhoršení stavu	6
IV.1.1.1.2. Dosažení dobrého stavu.....	6
IV.1.1.1.3. Dosažení dobrého ekologického potenciálu u umělých a silně ovlivněných vodních útvarů	7
IV.1.1.1.4. Snížení znečištění prioritními látkami a zastavení nebo postupné odstraňování emisí, vypouštění a úniků nebezpečných prioritních látek	7
IV.1.1.2. Podzemní vody.....	7
IV.1.1.2.1. Zamezení nebo omezení vstupu nebezpečných a závadných látek	8
IV.1.1.2.2. Zamezení zhoršení stavu	8
IV.1.1.2.3. Dosažení dobrého stavu.....	8
IV.1.1.2.4. Odvrácení významných vzestupných trendů.....	8
IV.1.1.3. Chráněné oblasti vázané na vodní prostředí	9
IV.1.1.3.1. Území vyhrazená pro odběry pro lidskou spotřebu	9
IV.1.1.3.2. Citlivé a zranitelné oblasti	9
IV.1.1.3.3. Povrchové vody využívané ke koupání	10
IV.1.1.3.4. Oblasti vymezené pro ochranu stanovišť nebo druhů vázaných na vodní prostředí, včetně území NATURA 2000	10
IV.1.1.4. Správné postupy v oblasti ochrany vod jako složky životního prostředí.....	10
IV.1.2. Cíle pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami a udržitelné užívání těchto vod pro zajištění vodohospodářských služeb	11
IV.1.2.1. Ochrana a užívání vodních zdrojů s ohledem na očekávané dopady klimatické změny	13
IV.1.2.2. Stanovení požadované míry zabezpečení vodních zdrojů	14
IV.1.2.3. Správné postupy v oblasti vodohospodářských služeb.....	14
IV.1.3. Cíle pro zlepšování vodních poměrů a ochranu ekologické stability	15
IV.1.4. Cíle pro silně ovlivněné a umělé vodní útvary.....	15
IV.1.5. Cíle ke snížení nepříznivých účinků povodní a sucha	16
IV.2. Zhodnocení dosažení cílů	17
IV.2.1. Cíle pro ochranu a zlepšování stavu povrchových vod, podzemních vod a vodních ekosystémů	17
IV.2.1.1. Povrchové vody	17
IV.2.1.1.1. Zamezení zhoršení stavu	17
IV.2.1.1.2. Dosažení dobrého stavu.....	17

IV.2.1.1.3.	Dosažení dobrého ekologického potenciálu u silně ovlivněných útvarů (HMWB) a útvarů umělých (AWB).....	19
IV.2.1.1.4.	Snížení znečištění prioritními látkami a zastavení nebo postupné odstraňování emisí, vypouštění a úniků nebezpečných prioritních látek	19
IV.2.1.2.	Podzemní vody.....	20
IV.2.1.2.1.	Zamezení nebo omezení vstupů nebezpečných a závadných látek	20
IV.2.1.2.2.	Zamezení zhoršení stavu	20
IV.2.1.2.3.	Dosažení dobrého stavu.....	20
IV.2.1.2.4.	Odvrácení významných vzestupných trendů.....	21
IV.2.1.3.	Chráněné oblasti vázané na vodní prostředí	21
IV.2.1.3.1.	Území vyhrazená pro odběry pro lidskou spotřebu	21
IV.2.1.3.2.	Citlivé a zranitelné oblasti	22
IV.2.1.3.3.	Povrchové vody využívané ke koupání	22
IV.2.1.3.4.	Oblasti vymezené pro ochranu stanovišť nebo druhů vázaných na vodní prostředí, včetně území NATURA 2000	22
IV.2.2.	Cíle pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami a udržitelné užívání těchto vod pro zajištění vodohospodářských služeb	22
IV.2.3.	Cíle pro zlepšování vodních poměrů a ochranu ekologické stability	23
IV.2.4.	Cíle pro silně ovlivněné a umělé vodní útvary.....	23
IV.3.	Návrh zvláštních a méně přísných cílů.....	24
IV.3.1.	Prodloužení lhůt	24
IV.3.2.	Méně přísné cíle.....	26
IV.3.3.	Změny fyzikálních poměrů.....	27

IV. CÍLE PRO POVRCHOVÉ VODY, PODZEMNÍ VODY A CHRÁNĚNÉ OBLASTI VÁZANÉ NA VODU

IV.1. Stanovené cíle

IV.1.1. Cíle pro ochranu a zlepšování stavu povrchových vod, podzemních vod a vodních ekosystémů

Environmentální cíle pro ochranu a zlepšování stavu povrchových vod, podzemních vod a vodních ekosystémů jsou obecně dvou typů. Jde o cíle rámcové a cíle konkrétní.

Rámcové cíle jsou cíle obecné, platné pro všechny vodní útvary a jsou definovány ustanovením § 23a vodního zákona, transpozicí požadavků Rámcové směrnice o vodách. Konkrétní environmentální cíle pak mají za úkol stanovit lokální podmínky, jejichž splněním dosáhneme rámcových cílů, (jsou zaměřeny na snížení konkrétního vlivu či k zajištění ochrany území apod.). Jde o seznam měřitelných či jiným způsobem definovaných a vyhodnotitelných cílů, jež jsou národně nebo i nadnárodně stanoveny. Těchto konkrétních cílů dosahujeme eliminací konkrétních vlivů, způsobených zejména lidskou činností a ovlivňujících stav útvarů povrchových a podzemních vod a chráněných oblastí. Pochopení a správná aplikace principu vliv-stav-dopad jsou nezbytné pro efektivní návrh opatření vedoucích ke splnění cílů. Konkrétní cíle pro jednotlivé vodní útvary či chráněné oblasti jsou stanoveny na základě hodnocení stavu a rámcových cílů. Při stanovení se postupuje podle priority cílů od nejvyšších, směrem k nižším. Pokud je nadřazený cíl splněn, volí se cíl s nižší prioritou a takto postupně až do jejich vyčerpání. Pokud jsou navrženy dva cíle s různými limity, rozhoduje přísnější z nich bez ohledu na to, zda jde o cíl rámcový či konkrétní. Typickým příkladem je cíl pro chráněnou oblast či nadregionální cíl pro mezinárodní oblast povodí. Cílů stanovených pro jednotlivé územní jednotky bez zaměření na konkrétní vlivy se dosahuje aplikací opatření nejen v samotné územní jednotce, ale v celých povodích nad ní, a to i v případě, že výše položené územní jednotky mají své cíle splněny.

Základními podklady k vymezení rámcových a následně konkrétních environmentálních cílů jsou:

- 1) Rámcová směrnice o vodách č. 2000/60 ES, článek IV.,
- 2) Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, a o změně některých zákonů (vodní zákon)
- 3) Vyhláška č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik,
- 4) Vyhláška č. 49/2011 Sb., o vymezení útvarů povrchových vod,
- 5) Vyhláška č. 5/2011 Sb., o vymezení hydrogeologických rajónů a útvarů podzemních vod
- 6) Vyhláška č. 98/2011 Sb., o způsobu hodnocení stavu útvarů povrchových vod, způsobu hodnocení ekologického potenciálu silně ovlivněných a umělých útvarů povrchových vod a náležitostech programů zjišťování a hodnocení stavu povrchových vod,
- 7) Mezinárodní plány povodí a národní strategie v oblasti vodního hospodářství a ochrany životního prostředí,
- 8) Plán hlavních povodí ČR (PHP).

IV.1.1.1. Povrchové vody

Rámcovými cíli dle vodního zákona pro zlepšení stavu povrchových vod jsou:

- 1) zamezení zhoršení stavu všech útvarů povrchových vod,
- 2) zajištění ochrany, zlepšení stavu a obnova všech útvarů těchto vod (s výjimkou umělých a silně ovlivněných vodních útvarů) a dosažení jejich dobrého stavu,
- 3) zajištění ochrany a zlepšení stavu všech umělých a silně ovlivněných vodních útvarů a dosažení jejich dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu,

- 4) cílené snížení znečištění nebezpečnými látkami, nutriety a organickými látkami, tj. zastavení nebo postupné odstranění emisí těchto látek a zabránění jejich vnosu z plošných zdrojů a z významných dešťových oddělovačů.

Konkrétní cíle mají být stanoveny v souladu s odst. 3, § 12 vyhlášky č 24/2011 Sb., pro jednotlivé vodní útvary nebo typy vodních útvarů.

V tabulce IV.1.1.a v příloze jsou uvedeny souhrnné údaje o splněných a nesplněných cílech, stanovených pro druhé plánovací období, dle hodnocení stavu k roku 2012 a odhadu účinnosti opatření realizovaných v letech 2013 - 2015.

IV.1.1.1.1. Zamezení zhoršení stavu všech útvarů povrchových vod

Cílem je zamezení zhoršení stavu všech útvarů povrchových vod. Cíle má být dosahováno prováděním potřebných opatření.

Vzhledem ke změnám metodik a limitů v hodnocení stavu útvarů povrchových vod nelze jednoznačně zhoršení stavu prokázat. Zároveň došlo k novému vymezení hranic útvarů povrchových vod a ke změně jejich typologie. V prvním plánovacím období bylo mnoho ukazatelů (cílů) hodnoceno nepřímo tj. bez měření. Vlastní porovnání s hodnocením stavu 2007 musí proběhnout na jednotných limitech, ve stejných profilech se stejným rozsahem sledovaných parametrů. Předpokládá se, že stav se obecně nezhoršuje, což je zakotveno již v principu vydávání povolení k nakládání s vodami. Tyto cíle nebyly hodnoceny a tudíž zatím ani nebyly stanoveny.

IV.1.1.1.2. Dosažení dobrého stavu

Cílem je zajistit ochranu, zlepšení stavu a obnovu všech útvarů povrchových vod (s výjimkou umělých a silně ovlivněných vodních útvarů) a dosáhnout jejich dobrého stavu.

Cíle pro dosažení dobrého stavu vycházejí z hodnocení stavu útvarů povrchových vod. Tam, kde bylo při hodnocení stavu zjištěno, že není dobrý stav dosažen, byly stanoveny cíle, vedoucí k dosažení tohoto stavu, tj. *limity dobrého stavu pro nesplněné ukazatele*. Limity dobrého stavu vycházejí z metodik použitých k hodnocení stavu vodních útvarů. Konkrétní cíle pro jednotlivé vodní útvary jsou uvedeny v přílohové tabulce IV.1.1a.

Následující souhrnné tabulky pro dílčí povodí Horní Odry uvádějí počty ukazatelů, které byly hodnoceny v tomto plánovacím období. Cíle dobrého stavu jsou stanoveny u ukazatelů, které byly na základě prognózy k roku 2015 vyhodnoceny jako nevyhovující.

Tab. IV.1.1.1a - Celkový přehled dosažení environmentálních cílů pro útvary povrchových vod dle prognózy hodnocení k roku 2015 – chemický stav

Kategorie	Celkový počet hodnocených ukazatelů - cílů (vodních útvarů)	Cíle – ukazatele jakosti (počty VÚ)	
		Dosaženy	Nedosaženy
řeka	1090 (62)	880 (62)	210 (49)

Tab. IV.1.1.1b - Celkový přehled dosažení environmentálních cílů pro útvary povrchových vod dle prognózy hodnocení k roku 2015 – ekologický stav

Kategorie	Celkový počet hodnocených ukazatelů - cílů (vodních útvarů)	Cíle – ukazatele jakosti (počty VÚ)	
		Dosaženy	Nedosaženy
řeka	2443 (84)	2185 (84)	256 (75)

Přílohy:

Tabulka IV.1.1a - Cíle pro dosažení dobrého stavu přirozených útvarů povrchových vod k roku 2015

IV.1.1.1.3. Dosažení dobrého ekologického potenciálu u umělých a silně ovlivněných vodních útvarů

Cílem je zajištění ochrany a zlepšení stavu všech umělých (AWB) a silně ovlivněných (HMWB) vodních útvarů a dosažení jejich dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu.

Cíle pro dosažení dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu u HMWB a AWB vycházejí z hodnocení stavu útvarů povrchových vod. Princip stanovení cílů je obdobný jako v předchozí kapitole. Konkrétní cíle jsou uvedeny v kapitole IV.1.4.

IV.1.1.1.4. Snížení znečištění prioritními látkami a zastavení nebo postupné odstraňování emisí, vypouštění a úniků nebezpečných prioritních látek

Tyto látky, jejichž snížení je předmětem sledovaného cíle, jsou specifikovány v příloze č. 6 k nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod a o náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací, a o citlivých oblastech. Vzhledem k tomu, že tyto podmínky nejsou plošně splněny a mezi prvním a druhým plánovacím cyklem došlo ke zpřísnění limitů u řady prioritních látek aktualizací evropské směrnice 2013/39/EU, o prioritních látkách v oblasti vodní politiky a ještě k rozšíření jejich počtu, jsou tyto cíle ponechány v úrovni cílů pro dobrý stav.

IV.1.1.2. Podzemní vody

Rámcovými cíli dle PHP pro zlepšení stavu podzemních vod jsou:

- 1) zamezení nebo omezení vstupů znečišťujících látek do podzemních vod a zamezení zhoršení stavu všech vodních útvarů těchto vod,
- 2) zajištění ochrany, zlepšení stavu a obnova všech útvarů podzemních vod a zajištění vyváženého stavu mezi odběry podzemní vody a jejím doplňováním a dosáhnout dobrého stavu těchto vod,
- 3) odvrácení jakéhokoliv významného a trvalého vzestupného trendu koncentrace nebezpečných, zvláště nebezpečných látek a jiných závadných látek jako důsledku dopadů lidské činnosti, za účelem snížení znečištění podzemních vod,
- 4) sledování vývoje stavu a zásob podzemních vod a možností jejich využití.

Konkrétní cíle mají být stanoveny v souladu s odst. 3, § 12 vyhlášky č. 24/2011 Sb., pro jednotlivé vodní útvary nebo typy vodních útvarů.

Přehled o dosažení cílů na 14 vodních útvarech podzemních vod v dílčím povodí Horní Odry uvádí následující tabulka.

Tab. IV.1.1.2a - Environmentální cíle pro útvary podzemních vod dle prognózy hodnocení k roku 2015 – kvantitativní stav

celkový počet útvarů podzemních vod	environmentální cíl		
	dosažen	částečně nedosažen	nehodnocen
14	11	0	3

Tab. IV.1.1.2b - Environmentální cíle pro útvary podzemních vod dle prognózy hodnocení k roku 2015 – chemický stav

typ cíle	Celkový počet hodnocených vodních útvarů	cíle – ukazatele jakosti (počty VÚ)	
		dosaženy	nedosaženy
dobrý stav	14	591 (14)	129 (8)
zamezení nebo omezení vstupu NL (SEKM)	14	-	222 (14)
zvrácení trendu	14	-	5 (3)

IV.1.1.2.1. Zamezení nebo omezení vstupu nebezpečných a závadných látek

Cílem je zamezení nebo omezení vstupů znečišťujících látek do podzemních vod. Tento cíl je řešen formou sledování starých ekologických zátěží (SEZ) a opatření, která na nich probíhají. Problematické látky, způsobující nedosažení dobrého chemického stavu, jsou uvedeny v tabulkové příloze.

Přílohy:

Tabulka IV.1.1b - Cíle pro zamezení nebo omezení vstupů nebezpečných a závadných látek do podzemních vod k roku 2015

IV.1.1.2.2. Zamezení zhoršení stavu

Cílem je zamezení zhoršení stavu všech útvarů podzemních vod. Cíle má být dosahováno prováděním potřebných opatření.

IV.1.1.2.3. Dosažení dobrého stavu

Cílem je zajištění ochrany, zlepšení stavu a obnova všech útvarů podzemních vod a zajištění vyváženého stavu mezi odběry podzemní vody a jejím doplňováním, a dosažení dobrého stavu těchto vod.

Cíle pro dosažení dobrého stavu vycházejí z hodnocení stavu útvarů podzemních vod. Jedná se o nevyhovující ukazatele jakosti v podzemních vodách, dále nevyhovující amoniak a dusičnany v povrchových vodách a nevyhovující ukazatele sledované v rámci starých ekologických zátěží (SEKM). Z hlediska kvantitativního stavu je u všech hodnocených útvarů v dílčím povodí Horní Odry dosaženo cíle dobrého stavu. Podrobný výčet jednotlivých cílů ve vodních útvarech je uveden v tabulkové příloze IV.1.1c.

Přílohy:

Tabulka IV.1.1c - Cíle pro dosažení dobrého chemického a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod k roku 2015

IV.1.1.2.4. Odvrácení významných vzestupných trendů

Cílem je odvrácení jakéhokoliv významného a trvalého vzestupného trendu koncentrace nebezpečných, zvláště nebezpečných látek a jiných závadných látek jako důsledku dopadů lidské činnosti. Významné vzestupné trendy byly zjištěny u útvarů podzemních vod, jejichž výčet je uveden v následující tabulce.

Tab. IV.1.1.2c - Seznam VÚ a ukazatelů jakosti, u kterých je aplikován cíl – zvrácení stoupajícího trendu

ID VÚ	Název útvaru podzemních vod	Ukazatel jakosti, u kterého byl identifikován stoupající trend cíl – zvrácení trendu
15200	Kvartér Opavy	hliník, fluoranten, nikl
32121	Flyš v povodí Ostravice	nikl
32130	Flyš v mezipovodí Odry	nikl

IV.1.1.3. Chráněné oblasti vázané na vodní prostředí

Rámčovými cíli pro zlepšení stavu podzemních vod jsou dle PHP:

- 1) dosažení standardů a dalších požadavků stanovených pro povrchové a podzemní vody v chráněných územích,
- 2) ochrana stanovišť a druhů vázaných na vodu a vytvoření podmínek pro zvyšování biodiverzity.

Cílem je dosáhnout do roku 2015 souladu se všemi normami a cíli Rámcové směrnice v chráněných oblastech, pokud právní předpisy, podle kterých byly jednotlivé chráněné oblasti zřízeny, nestanoví jinak (čl. 4 odst. 1c Rámcové směrnice). U útvarů povrchových a podzemních vod v chráněných oblastech, je proto třeba vedle environmentálních cílů Rámcové směrnice zohlednit i ty cíle, které vyplývají z dalších právních předpisů Společenství, jako například nařízení o chráněných oblastech, pokud se týkají jakosti vody. Tomu musí být přizpůsoben monitoring i případná opatření k dosažení cílů. Zlepšování stavu povrchových a podzemních vod ve smyslu Rámcové směrnice zpravidla podporuje i dosažení specifických cílů v těchto územích.

Ve všech chráněných oblastech jsou zpravidla sledovány cíle, které podporují dosažení dobrého stavu vodních útvarů, popřípadě jsou z právních předpisů odvozeny ještě další přísnější požadavky. Zejména ve vazbě na oblasti vymezené pro odběr vody určené k lidské spotřebě mají specifické cíle ochrany těchto území přímou souvislost s environmentálními cíli RSV.

IV.1.1.3.1. Území vyhrazená pro odběry pro lidskou spotřebu

V oblastech využívání vodních zdrojů pro zásobování pitnou vodou je rámcovým cílem dosažení požadavků na jakost vod odebíraných z vodních zdrojů pro účely úpravy na vodu pitnou.

U útvarů povrchových a podzemních vod sloužících k vodárenským účelům je nutné v prvé řadě usilovat o dosažení cílů dobrého chemického a ekologického stavu (povrchové vody), případně dobrého kvantitativního stavu (podzemní vody). Vodní útvary sloužící k tomuto účelu musí splňovat nejen požadavky Rámcové směrnice uvedené v článku 4 (včetně norem environmentální kvality stanovených na úrovni Společenství podle článku 16), nýbrž odebíraná surová voda musí v závislosti na použitém postupu při úpravě vody a v souladu s právem Společenství splňovat požadavky směrnice 80/778/EHS ve znění upraveném směrnicí 98/83/ES o jakosti vody určené pro lidskou spotřebu.

Dosažení dobrého stavu vodních útvarů v souladu s požadavky směrnice Rámcové směrnice podporuje snižování nákladů na úpravu surové vody.

Konkrétní cíle nebyly stanoveny vzhledem k nezpracovatelné podobě dat o jakosti surových vod. Příslušné kroky ke zlepšení sledování, hodnocení a celkovému začlenění oblastí vymezených pro odběry pro lidskou spotřebu do NPP jsou obsaženy v listu opatření CZE216002 „Území vyhrazená pro odběry pro lidskou spotřebu“.

IV.1.1.3.2. Citlivé a zranitelné oblasti

V obou případech se jedná o oblasti citlivé na živiny. Cílem ve *zranitelných* oblastech je dle nitrátové směrnice snížení znečištění vodních útvarů způsobené nebo vyvolané dusičnany ze zemědělských zdrojů, zatímco pro *citlivé* oblasti - celou ČR - je cílem snížení živin ve vypouštěných odpadních vodách, převážně z komunálních zdrojů na úroveň limitů znečištění pro celkový dusík, sloučeniny dusíku a celkový fosfor, uvedených v tabulkách 1a a 1b v příloze č. 1 v NV č. 23/2011 Sb., ve znění NV č. 227/2007 Sb.

Cíle a jejich naplňování v duchu nitrátové směrnice a směrnice o čištění městských odpadních vod představují významný základ pro hospodaření v útvarech povrchových a podzemních vod a pro dosažení dobrého stavu podle Rámcové směrnice.

V následující tabulce jsou uvedeny počty všech katastrálních území v dílčím povodí s dosaženým a nedosaženým cílem snížení znečištění dusičnany ze zemědělských zdrojů.

Tab. IV.1.1.3 - Environmentální cíle pro chráněné oblasti - zranitelné oblasti

celkový počet katastrálních území	cíl – přípustná míra znečištění dusičnany ze zemědělských zdrojů	
	dosažen	nedosažen
678	559	119

IV.1.1.3.3. Povrchové vody využívané ke koupání

Z hodnocení stavu povrchových vod využívaných ke koupání (III.2.3.3.) vyplývá, že většina koupacích vod v dílčím povodí Horní Odry byla v roce 2012 hodnocena stavem 1 – výborná, nebo 2 – dobrá. Pouze v oblasti vodní nádrže Brušperk I byla v roce 2012 naměřena nedostatečná kvalita vody. Pro tuto oblast je cílem dosáhnout dobrého stavu.

IV.1.1.3.4. Oblasti vymezené pro ochranu stanovišť nebo druhů vázaných na vodní prostředí, včetně území NATURA 2000

Směrnice EU o ochraně volně žijících ptáků a o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin mají za cíl vytvořit souvislou evropskou soustavu chráněných oblastí s označením „NATURA 2000“. Tuto soustavu tvoří chráněné oblasti zahrnující přirozené typy životního prostředí, s cílem zajistit existenci nebo případně obnovu příznivého stavu zachování těchto přirozených typů prostředí a stanovišť druhů v oblastech jejich přirozeného rozšíření.

Rámcová směrnice podporuje cíle soustavy Natura 2000 pro vodní a suchozemské ekosystémy tím, že zohledňuje při provozním monitorování a přípravě programů opatření cíle ochrany a zachování druhů vázaných na vodní prostředí nebo dostatečnou hladinu podzemní vody (mokřadní biotopy). Za účelem dosažení environmentálních cílů těchto vybraných chráněných území je žádoucí aplikovat stejné cíle a realizovat příslušná opatření i v částech povodí nad nimi.

Jako oblasti pro ochranu stanovišť a druhů s vazbou na vodu byly v České republice vymezeny vybrané ptačí oblasti, evropsky významné lokality a maloplošná zvláště chráněná území. Ptačí oblasti a evropsky významné lokality byly stanoveny na základě Směrnic evropské unie – 79/409/EEC (o ptácích) a 92/43/EEC (o stanovištích). Sledování jejich stavu probíhá od roku 2005. Jedná se o cílený monitoring, vlastní konkrétní cíle pro vymezené oblasti jsou přitom podle příslušných metodik AOPK naplňovány tzv. Plány péče.

IV.1.1.4. Správné postupy v oblasti ochrany vod jako složky životního prostředí

Mezi cíle v oblasti ochrany a zlepšování stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů je nutné zařadit i tzv. Správné postupy, jejichž uplatňováním dojde k zlepšení kvality povrchových a podzemních vod a postupnému dosažení požadovaných imisních standardů ve vodních tocích a vodních nádržích. Jsou to zejména tyto:

- Usilovat o snižování znečištění zvláště nebezpečnými, nebezpečnými a prioritními látkami a zajistit postupné odstranění jejich emisí, vypouštění a úniků do povrchových a podzemních vod.
- Usilovat o prevenci a předcházení následkům havarijního znečištění vod, a to v případech výskytu povodní a zejména sucha.
- Usilovat o snížení emisí znečišťujících látek z bodových zdrojů znečištění na úroveň požadavků národních právních předpisů a směrnic EU.
- Dohlížet na splnění požadavků na čištění městských odpadních vod vyplývajících z Přístupových dohod s Evropským společenstvím.
- Usilovat o snížení znečištění z plošných a difúzních zdrojů znečištění, o sanaci starých ekologických zátěží a starých skládek s významným vlivem na stav vod.
- Usilovat o zvyšování kapacity a zejména účinnosti existujících čistíren odpadních vod.

- Usilovat o zahájení výstavby kanalizačních sítí a nových ČOV pro dosažení evropských standardů.
- Preferovat zřizování čistíren odpadních vod pro větší územní celky proti drobným čistírnám, které proces likvidace odpadních vod třídí do funkčně i provozně hůře fungujících jednotek.
- Prosazovat zvýšení podílu obyvatel napojených na kanalizaci.
- Upřednostňovat v obcích, kde je splašková kanalizace již vybudována o napojení odpadních vod z rozšiřující se zástavby na tuto kanalizaci před jejich likvidací novými malými domovními čistírnami.
- Usilovat o zajištění mechanicko-biologického čištění odpadních vod ve všech obcích nad 2000 ekvivalentních obyvatel.
- Podporovat výstavbu infrastruktury pro biologické postupy čištění odpadních vod v malých sídlech pod 2000 ekvivalentních obyvatel.
- Prosazovat urychlení rekonstrukce technologicky zastaralých a kapacitně nevyhovujících čistírenských zařízení.
- Usilovat o snížení množství balastních vod přiváděných k čištění na čistírny odpadních vod vhodnými opatřeními na kanalizačních sítích, zejména zavádět vhodná opatření k hospodaření s dešťovými vodami, jako jsou oddílné kanalizační systémy, retenční nádrže, zasakovací zařízení atd.
- Preferovat nejlepší dostupné technologie (BAT) při čištění odpadních vod, zejména průmyslových, jako minimálních standardů čištění odpadních vod tam, kde to vyžaduje stav vody v toku.
- Vyžadovat v rámci platné právní úpravy plnění emisní standardů, a to nejen ve formě přípustné koncentrace vypouštěných odpadních vod, ale zejména jako minimální přípustné účinnosti čištění (minimální procento úbytku znečištění). Dle NV č. 61/2003 Sb. jsou emisní limity stanovené v koncentračních jednotkách a minimální účinnosti čištění v procentech rovnocenné. Pro BAT jsou stanoveny dosažitelné hodnoty účinnosti (příloha č. 7 NV č. 61/2003 Sb.) a je nezbytné tento nástroj využívat, zvláště tam, kde na vstupu do ČOV natékají silně naředěné vody.
- Vyžadovat v chráněných územích zvýšenou ochranu povrchových vod (zejména u vod pro lidskou spotřebu a koupacích vod) a vyžadovat tak přísnější hodnoty přípustného znečištění povrchových vod v souladu NV č. 61/2003 Sb. (příloha č. 3, tab. 1a), a to především v ukazateli celkový fosfor
- Usilovat o zlepšení průchodnosti vodních toků pro ryby a další vodní živočichy.
- Podporovat nenarušení morfologie a ekologických parametrů toků při stavební činnosti a údržbě vodních toků.
- Provozovat a zdokonalovat souhrnný monitoring stavu vod.
- Zatrubnění vodního toku provádět jen v minimální míře v těch opravdu nezbytných případech, kdy neexistuje jiné řešení.
- V neupravených úsecích toků usilovat při jejich správě a péči o koryta těchto toků a jejich břehové porosty o ekologicky šetrný přístup, podporující územní systém ekologické stability daného úseku.
- Pro případ eventuality změny klimatu přihlížet při plánování územního rozvoje k existenci vybraných území vhodných pro akumulaci povrchových vod.
- Odstraňovat sedimenty z vodních nádrží a jezových zdrží, s respektováním hledisek ochrany přírody.

IV.1.2. Cíle pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami a udržitelné užívání těchto vod pro zajištění vodohospodářských služeb

Rámcovými cíli ve vodohospodářských službách dle Národních plánů povodí jsou:

V okruhu rozvoje a obnovy vodohospodářské infrastruktury:

- Zvyšovat počet obyvatel připojených na vodovody pro veřejnou potřebu v souladu s cíli Protokolu o vodě a zdraví a zajistit přístup k pitné vodě pro všechny, zejména podporovat, aby se na vodovod

pro veřejnou potřebu mohli připojit i obyvatelé v okrajových místech měst a obcí a obyvatelé malých obcí.

- Podporovat zajištění kvalitních zdrojů pitné vody pro individuální zásobování domácností, pro které z technických nebo ekonomických důvodů není možné připojení na vodovod pro veřejnou potřebu.
- Urychlit obnovu poruchových a zastaralých vodovodních sítí a tím snížit jak ztráty pitné vody ve vodovodních sítích pod úroveň 5 000 l/km/den, dlouhodobě pak na úroveň nejnvýspělejších států Evropské unie, tak i snížit počty havárií a související negativní důsledky, zejména na infrastrukturu měst.
- Zvyšovat počet obyvatel připojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu tam, kde je to technicky a ekonomicky vhodné. V případě, že není z technických ani ekonomických důvodů možné napojení na kanalizaci pro veřejnou potřebu ukončenou centrální ČOV, bude zajištěna podpora decentralního, tzn. individuálního, řešení nakládání s odpadními vodami v souladu s platnými právními předpisy.
- Zajistit rychlé dokončení investičních akcí pro splnění požadavků směrnice 91/271/EHS o čištění odpadních vod tak, aby bylo odvráceno nebezpečí žaloby Evropského soudního dvora.
- Zabezpečit potřebné finanční prostředky pro vodní hospodářství diverzifikací finančních zdrojů účinným uplatněním principu "uživatel platí" a "znečišťovatel platí" za nakládání s vodami, využíváním vodních zdrojů.
- Zajistit pokračování investičních podpor pro rozvíjení vodohospodářské infrastruktury vodovodů a kanalizací s akcentem na malé obce, avšak pouze tam, kde je to technicky a ekonomicky vhodné. Tam, kde se prokáže nevhodnost centrálního systému, bude podporován decentralní systém čištění odpadních vod.
- Snižovat negativní vlivy systémů odvodnění za deště, tzn. snižovat vnos znečištění z dešťových oddělovačů na jednotlivých kanalizačních systémech i z výustí oddílných dešťových kanalizací.

V okruhu zlepšování kvality a zabezpečení vodohospodářských služeb

- Vytvářet podmínky pro povolená nakládání s vodami k umožnění spolehlivého poskytování vodohospodářských služeb, aby voda používaná pro úpravu na vodu pitnou splňovala požadavky na její jakost v souladu s vyhláškou č. 428/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů,
- Zabezpečit vysokou míru spolehlivosti provozu vodních děl pro poskytování vodohospodářských služeb včetně zajištění jejich bezpečnosti,
- V souvislosti s klimatickou změnou pravidelně vyhodnocovat na základě nových monitorovaných dat míru zabezpečení vodních zdrojů a snažit se zajistit její udržitelnost,
- Podporovat propojování vodovodů do vodárenských soustav s kapacitními a kvalitními vodními zdroji,
- Omezit případy nedodržování limitních hodnot jakosti pitné vody (vyjádřené jako % nedodržování limitních hodnot):
 - u vodovodů nad 5000 obyvatel – do 0,1 % u ukazatelů s nejvyšší mezní hodnotou (NMH) a do 1,0 % u ukazatelů s mezní hodnotou (MH),
 - u vodovodů do 5000 obyvatel – do 1,0 % u ukazatelů s NMH, do 3,0 % u ukazatelů s MH.
- Zdokonalovat systémy zabezpečení vodohospodářských služeb za mimořádných a krizových situací,
- Vytvářet efektivní regulační nástroje veřejné správy, se záměrem dosáhnout korektních vztahů mezi poskytovateli a odběrateli vodohospodářských služeb.

- V souladu s koncepcí vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství do roku 2015 vyplývají pro oblast rozvoje a obnovy vodohospodářské infrastruktury následující koncepční úkoly:
 - Snižovat množství srážkových vod odváděných jednotnou i oddílnou dešťovou kanalizací.
 - Snižovat množství odváděných balastních vod, resp. podzemních vod infiltrujících do stokových systémů, odváděných jednotnou, oddílnou splaškovou i dešťovou kanalizací minimálně do úrovně ekonomicky odůvodnitelných finančních nákladů.

V okruhu uplatňování principu návratnosti nákladů vodohospodářských služeb

- Zabezpečit potřebné finanční prostředky pro vodní hospodářství diverzifikací finančních zdrojů účinným uplatněním principu "uživatel platí" a "znečišťovatel platí" za nakládání s vodami, využíváním vodních zdrojů a za ochranu před povodněmi a suchem. Zabezpečit potřebné finanční prostředky pro vodní hospodářství diverzifikací finančních zdrojů účinným uplatněním principu „uživatel platí“ za nakládání s vodami, využíváním vodních zdrojů a za ochranu před povodněmi.
- Vytvářet podmínky pro zajištění trvalé udržitelnosti investic obnovou podle racionálních plánů financování obnovy za podmínek sociálně přijatelné ceny pro vodné a ceny pro stočné a zajistit pokračování investičních podpor pro rozvíjení vodohospodářské infrastruktury vodovodů a kanalizací s akcentem na malé obce za předpokladu, že bude prokázána výhodnost centrálního systému zásobování pitnou vodou či odvádění a čištění odpadních vod.

V okruhu plánování v oblasti vod a koncepce rozvoje vodovodů a kanalizací

- Dále rozvíjet obsah a integraci informací v databázích Informačního systému veřejné správy rozbehnutím II. fáze projektu Informačního systému VODA České republiky,
- V roce 2007 byl zpracován Plán rozvoje vodovodů a kanalizací České republiky. Jeho podrobnější krajské verze slouží jako podklad pro plány dílčích povodí a jsou každoročně aktualizovány formou schválených změn v jednotlivých obcích. Cílem je nadále průběžně aktualizovat tyto dokumenty, aby se vzájemně respektovaly úzce související cíle a navržená opatření.
- Zavést evidenci dešťových oddělovačů na stokových sítích

IV.1.2.1. Ochrana a užívání vodních zdrojů s ohledem na očekávané dopady klimatické změny

V rámci projektu TAČR vznikla v roce 2014 Metodika na posuzování vlivu klimatické změny na útvary povrchových vod. Jejím cílem je v třetím plánovacím cyklu tento vliv posoudit a zjistit možné dopady na množství, jakost i VH služby. Dále je možné vyhodnotit odolnost navržených opatření a vybrat případně některé adaptační opatření z nabídnutého přehledu. Metodika neklade vysoké požadavky na data, u posouzení odběrů jsou to měsíční množství a průtoky (historické a predikční řady).

V současnosti je vliv klimatické změny zohledněn použitím co nejdelší hydrologické řady používané například pro vodohospodářské řešení nádrží (požadovaná zabezpečenost odběru). Klimatickou změnu lze do hydrologické řady zavést koeficientem bezpečnosti, či prodloužením řady s klesajícím trendem průtoku (generování syntetické řady atd.). Vodohospodářské (VH) řešení se provádí pravidelně a zejména při prodlužování povolení k nakládání s vodami – vodárenský odběr z nádrže. Povodí zpravidla aktualizaci tohoto materiálu požaduje pro ověření, zda je požadované množství dostatečně zabezpečeno. Taktéž se může provádět i u významnějších odběrů a nejen z nádrží, nýbrž i z povrchových vod.

U podzemních vod je v současnosti zpracovávána rebilance zásob podzemní vody. Vzhledem k celkovému zpoždění rozsáhlé zakázky budou výstupy zohledněny až ve třetím plánovacím cyklu namísto druhého.

IV.1.2.2. Stanovení požadované míry zabezpečení vodních zdrojů

Míra zabezpečení udává požadovanou pravděpodobnost bezporuchové dodávky vody. Lze ji vyjádřit buď pouhým počtem výskytu poruch, nebo jejich trváním (dny, měsíce) anebo podle dodaného/hedodaného objemu.

Norma ČSN 75 2405 VH řešení vodních nádrží obsahuje kategorizaci odběrů podle významnosti a k nim doporučené hodnoty zabezpečení.

Tyto hodnoty byly převzaty jako cíle:

Třída A > 99,5 % (přípustné omezení odběru při poruše do 30 %)

- Vodovody pro více než 150 tisíc obyvatel,
- Tepelné elektrárny nad 500 MW a jaderné elektrárny.

Třída B > 98,5 % (přípustné omezení odběru při poruše do 30 %)

- Vodovody pro 50 – 150 tisíc obyvatel,
- Tepelné elektrárny nad 500 MW,
- Průmysl celostátního významu,
- Minimální zůstatkový průtok ve vodním toku pod nádrží a v určených profilech vodního toku.

Třída C > 97,5 %

- Vodovody do 50 tisíc obyvatel,
- Průmysl krajského významu,
- Živočišná výroba mimo ryb a drůbeže.

Třída D > 95 %

- Vodní elektrárny (dohodnutý průtok),
- Místní průmysl,
- Závlahy,
- Chov ryb,
- Lesnictví,
- Rekreace.

IV.1.2.3. Správné postupy v oblasti vodohospodářských služeb

Mezi cíle v oblasti hospodaření s povrchovými a podzemními vodami pro udržitelné užívání vod a zajištění vodohospodářských služeb je nutné zařadit i tzv. Správné postupy, a z nich zejména pak tyto:

- Zajistit výrobu pitné zdravotně nezávadné vody z podzemních i povrchových zdrojů,
- Posilovat zabezpečení, vydatnost, jakost a zdravotní nezávadnost povrchových a podzemních vodních zdrojů,
- Požadovat udržitelné a vyvážené užívání zdrojů pitných, léčebných a minerálních vod, u povrchových vod respektovat průtoky pod místy odběrů či odvádění vod, které ještě umožňují obecné nakládání s vodami a ekologické funkce vodního toku (institut minimálních zůstatkových průtoků), u podzemních

vod respektovat vyvážený stav mezi odběry vody a jejich doplňováním (institut minimální hladiny podzemních vod),

- Zabezpečit kvalitní zdroje pitné vody pro zásobení obyvatel, dosáhnout zvýšení počtu obyvatel připojených na centrální vodárenské systémy, nahradit nevyhovující individuální zdroje pitné vody,
- Zabezpečit nouzové zásobování vodou za mimořádných nebo krizových situací v souladu s Plány rozvoje vodovodů a kanalizací a Krizovými plány Moravskoslezského a Olomouckého kraje,
- Zajistit a dohlížet na vysokou míru bezpečnosti a spolehlivosti provozu vodních děl, která podmiňují poskytování vodohospodářských služeb, zejména pak přehrad, jezů a jiných vodních děl umožňujících vzdouvání a akumulaci vody; při návrzích vodních děl dohlížet na respektování zásad platné legislativy (v současné době například vyhlášky č. 590/2002 Sb. o technických požadavcích pro vodní díla ve znění vyhlášky č. 367/2005 Sb., ČSN 75 2410),
- Zajistit požadavky na vymezené koupací vody.

IV.1.3. Cíle pro zlepšování vodních poměrů a ochranu ekologické stability

V dílčím povodí Horní Odry byly stanoveny následující rámcové cíle:

- a) zajištění ochrany vodních poměrů v krajině i v urbanizovaných územích,
- b) obnova vodního režimu a zlepšování přirozené retenční schopnosti krajiny vč. urbanizovaných území,
- c) zajištění ochrany morfologie přirozených koryt vodních toků a ochrany všech typů mokřadů podle Ramsarské úmluvy,
- d) zlepšení hydromorfologických ukazatelů v korytech vodních toků a v údolních nivách,
- e) zlepšování kvality a stability vodních a na vodu vázaných ekosystémů,
- f) udržení a systematické zvyšování biologické rozmanitosti původních druhů, zachování či zlepšení migrační prostupnosti vodních toků pro vodní a na vodu vázané živočichy,
- g) obnova a vytváření přírodních a přírodě blízkých biotopů (revitalizace), podpora přirozených ekologických procesů (samovolná renaturace),
- h) zajištění uplatňování a dodržování standardů zemědělského hospodaření týkající se ochrany životního prostředí,
- i) zajištění ochrany a obnova trvalých porostů na březích vodních toků a rybníků v šíři minimálně 3 m od břehové čáry.

Konkrétní cíle byly navrženy na celorepublikové úrovni ve smyslu zajistit a zpracovat jednotný přístup k této problematice formou koncepce. Do doby zpracování koncepce je doporučeno zaměřit se na problematiku lokality (oblasti s urychleným odtokem, s nízkou retenční schopností, nadměrnou erozí, technicky upravené toky, nerozčleněná rozsáhlá zemědělská území, zatrubněné toky a meliorace) a v nich hledat plošná ucelená řešení a nikoliv pouze lokální opatření.

IV.1.4. Cíle pro silně ovlivněné a umělé vodní útvary

Rámcové cíle pro uvedené vodní útvary jsou zakotveny v Rámcové směrnici a jsou totožné jako u povrchových vod přirozených. Konkrétní cíle jsou stanoveny individuálně dle schválené metodiky pro určení ekologického potenciálu. Při jejich určení se vycházelo z Přílohy č. 3, tabulky 1b v NV č. 23/2011 Sb. ve znění NV č. 229/2007.

Konkrétními cíli u umělých a silně ovlivněných útvarů povrchových vod je dosažení dobrého chemického stavu a dosažení dobrého ekologického potenciálu. V dílčím povodí Horní Odry se nenacházejí žádné umělé vodní útvary. V tabulce IV. 1.4a. je uveden souhrn cílů (ukazatelů v nevyhovujícím stavu/potenciálu) pro silně ovlivněné útvary povrchových vod. Konkrétní seznam cílů v jednotlivých vodních útvarech se nachází v tabulce IV.1.4 v příloze.

Tabulka IV.1.4a - Celkový přehled dosažení environmentálních cílů pro silně ovlivněné útvary povrchových vod dle prognózy hodnocení k roku 2015 – chemický stav

Kategorie	Celkový počet hodnocených ukazatelů - cílů (vodních útvarů)	Cíle – ukazatele jakosti (počty VÚ)		
		Dosaženy	Nedosaženy	Nelze vyhodnotit
řeka	506 (18)	415 (18)	90 (15)	1 (1)
jezero	20 (7)	161 (7)	21 (7)	6 (6)

Tab. IV.1.4 b - Celkový přehled dosažení environmentálních cílů pro silně ovlivněné útvary povrchových vod dle hodnocení k roku 2015 – ekologický potenciál

Kategorie	Celkový počet hodnocených ukazatelů - cílů (vodních útvarů)	Cíle – ukazatele jakosti (počty VÚ)		
		Dosaženy	Nedosaženy	Nelze vyhodnotit
řeka	869 (18)	760 (18)	106 (17)	3 (3)
jezero	206 (7)	99 (7)	14 (5)	102 (7)

Přílohy:

Tabulka IV.1.4 - Cíle pro dosažení dobrého stavu silně ovlivněných útvarů povrchových vod k roku 2015

IV.1.5. Cíle ke snížení nepříznivých účinků povodní a sucha

Cíle ke snížení nepříznivých účinků povodní a sucha, zlepšování vodních poměrů a k ochraně ekologické stability, včetně tzv. Správných postupů v oblasti ochrany před povodněmi, jsou součástí části V – Ochrana před povodněmi a vodní režim krajiny, kap. V.3.1., V.3.2. a V.4.5.

IV.2. Zhodnocení dosažení cílů

Zatímco kapitola IV.1 pojednává o stanovení cílů pro druhé plánovací období, tato kapitola má za úkol vyhodnotit stav na konci tohoto období, tj. k roku 2021, po aplikaci programu opatření. Program opatření je sestavován na úrovni Národních plánů povodí jako nejefektivnější kombinace navržených opatření v plánech dílčích povodí, která maximálně povede k dosažení většiny cílů. Ve vodních útvarech, kde nebylo možné cílů dosáhnout z důvodu nedoporučení realizace opatření (neúměrné náklady, nízký efekt) či jeho dlouhého náběhu, musí být uvedeny povolené výjimky dle Rámcové směrnice. Z uvedených principů vyplývá, že části Kapitol IV.2 a IV.3.1 jsou předmětem zejména Národních plánů povodí v návaznosti na provedenou finanční analýzu..

IV.2.1. Cíle pro ochranu a zlepšování stavu povrchových vod, podzemních vod a vodních ekosystémů

IV.2.1.1. Povrchové vody

IV.2.1.1.1. Zamezení zhoršení stavu

V současné době platná legislativa nepřipouští kroky, které by způsobily zhoršení stavu vodního útvaru. Pokud tedy budou dodržována ustanovení legislativních předpisů, bude tento cíl splněn.

V případě realizace opatření, které by vedlo ke zhoršení stavu vodního útvaru, je nutné současně navrhnout kompenzační opatření, které negativní ovlivnění eliminuje. Zároveň všechna opatření, navrhovaná v kap. VI. a vedoucí k dosažení dobrého stavu, zamezují zhoršování stavu.

IV.2.1.1.2. Dosažení dobrého stavu

Dosažení dobrého stavu je do roku 2021 požadováno u všech ukazatelů či složek uvedených v přílohové tabulce IV.1.1a. U těchto ukazatelů je cílem do roku 2021 dosáhnout dobrého stavu. Hodnocení odhadu stavu k roku 2021 bylo prováděno zpracovatelem Národního plánu povodí Odry.

Povrchové vody

Na základě hodnocení stavu povrchových vod k roku 2012 (kapitola III), identifikaci významných vlivů v kapitole II, které způsobují nedosažení některých cílů (začátek kapitoly IV), byla v kapitole VI navržena různá opatření. Z těchto opatření byla na národní formou bodového hodnocení vybrána ta nejefektivnější, u nichž byl dále hodnocen jejich pozitivní dopad na stav vodních útvarů v roce 2021.

Hodnocení dopadu opatření neboli odhad stavu k roku 2021 je též nazýván jako prognóza dosažení cílů stanovených na začátku druhého plánovacího cyklu (2015).

Pro odhad stavu povrchových vod po aplikaci vybraných opatření byly použity tyto principy:

- opatření typu „A“ na bodové zdroje znečištění měla známou účinnost a míru významnosti vztaženou ke každému dotčenému vodnímu útvaru;
- opatření typu „B“ měla odhad své účinnosti a významnosti;
- významnost byla vztažena procentem k látkovému toku ve VÚ;
- u opatření s neměřitelným účinkem (některá A i B) byl proveden odborný odhad dopadu individuálně;
- opatření typu „C“ měla určenou účinnost celoplošně s aplikací jen na vybrané VÚ.

Celý proces byl proveden následovně. Z hodnocení stavu vyplývaly u jednotlivých ukazatelů naměřené hodnoty a jejich koeficient překročení vzhledem k limitům pro dobrý a velmi dobrý stav.

Opatření typu „C“ zlepšovala stav na základě míry překročení ukazatele od limitu dobrého stavu nebo procentem z příčinku látkového toku daného vodního útvaru.

Pro ukazatele stavu pocházející z atmosférické depozice byl uplatněn list opatření CZE208001. Na základě získaných dat o předpokládaném zlepšení ovzduší do roku 2020 (benzo(a)pyren a PM10) byly zjištěny procenta pro každý vodní útvar a porovnány s indexem překročení. Pokud výhledový index vyšel pod 1, bylo dosaženo cíle.

U ukazatelů, které patří mezi pesticidy (list opatření CZE208003), bylo uvažováno celkové zlepšení, pokud se již nepoužívají a nebyly významně překročeny. U běžně používaných pesticidů bylo předpokládáno taktéž zlepšení v souvislosti s vymezováním ohrožených oblastí a v souvislosti s návrhem na přechod na ekologické zemědělství v OPVZ (CZE200802).

U ukazatele fosfor celkový byl navržen list „C“ opatření na rybnících (CZE216001) a list na zemědělství (CZE208002), pro který byl efekt počítán společně s opatřeními typu „A“ (kapitola V.1.7.) s tím, že se u útvarů s významným vlivem rybářství předpokládalo snížení o 20 % aktuálního vnosu fosforu ve VÚ sníženého o všechna evidovaná vypouštění z bodových zdrojů a podíl erozního fosforu. Aplikací listu opatření na zemědělství (CZE208002) bylo uvažováno se snížením odnosu fosforu procentem orné půdy, na které má dojít ke změně hospodaření nebo jsou v daném vodním útvaru navržena protierozní opatření.

U překročeného ukazatele dusík dusičnanový do hodnocení také vstupovaly jako základní opatření zranitelné oblasti (kap. V.1.1), ve kterých byl uvažován mírný efekt daný jejich vymezením (katastrální území). Mnohem větší dopad na dusičnanový dusík má výše zmíněné opatření na zemědělství (CZE208002), které předpokládá zatravnění nevhodných pozemků a přechod na ekologické zemědělství v ochranných pásmech vodních zdrojů. Efekt byl počítán dle vymezených ploch (orná půda s typem hospodaření, OPVZ, návrhy protierozních opatření, pozemky k zatravnění atd.) jako podíl změněné plochy k celkové ploše orné půdy po odečtení bodových zdrojů a odhadu atmosférické depozice vynásobený předpokládaným snížením v procentech. Snížení činilo od jednotek procent až do 50 % a běžný efekt se pohyboval od nuly po cca 20 %.

U opatření typu „A“ a „B“ s měřitelným dopadem (opatření na bodových a difúzních zdrojích znečištění – kapitola V.1.7) byly efekty nasčítány nejprve na jednotlivé VÚ. Jednalo se především o výstavby, dostavby kanalizací a čistíren odpadních vod, osazení terciálního čištění a zajištění přiměřeného čištění v celých VÚ. U biochemické spotřeby kyslíku (BSK₅) a amoniakálního dusíku (NH₄⁺) bylo dosažení cíle doloženo na základě účinnosti a významnosti. Koeficient překročení se snížil o součin účinnosti a významnosti, a pokud klesl pod hodnotu 1, byl cíl dosažen. U dusičnanového dusíku (N-NO₃) a celkového fosforu (P_{celk.}) byly efekty všech opatření nasčítány dolů po toku. U dusičnanového dusíku se jednalo o velké ČOV a opatření na zemědělství, u celkového fosforu o ČOV, zemědělství a produkci z rybníků. Efekt z každého VÚ byl směrem dolů po toku snižován vždy o 20 %. V místě nádrží byl efekt zcela anulován. Nasčítané efekty se pak odečetly od látkového odtoku a tato hodnota se porovnávala s limitním odtokem pro dobrý respektive velmi dobrý stav.

Dopad na biologické složky byl posuzován individuálně dle navržených opatření na morfologii a zlepšení stavu pro ostatní látky. U nádrží se dopad posuzoval dle zlepšení přítoků.

Vybrané cíle (pH, KNK, teplota, sírany, železo, mangan, aj.) byly při mírném překročení limitu a podezření na přírodní podmínky ve výhledu k roku 2021 zrušeny s tím, že pokud k nim nebude identifikován vliv, tak nebudou ve třetím cyklu hodnoceny.

Obecně bylo zjištěno, že nejvíce antropogenního znečištění ve vodním prostředí pochází z atmosférické depozice. Dále jsou to bodové zdroje, zemědělství a v menší míře průmysl. Nelze opominout důlní vody, které v některých útvarech nebyly identifikovány jako vlivy, přesto mohou být nositeli znečištění. Dále se dá také konstatovat, že jak hodnocení, tak i cíle jsou dány podrobností a rozsahem monitoringu v jednotlivých dílčích povodích. U pesticidů a polyaromatických uhlovodíků platí, že tam, kde se sledují, jsou většinou překročeny, takže každý nový profil či sledovaný ukazatel v tomto směru znamená vysokou pravděpodobnost zhoršení stavu byť danou jen tím, že se začalo monitorovat.

Po shrnutí výsledků za jednotlivé látky v jednotlivých útvarech a shrnutí za jednotlivá dílčí povodí bylo dosaženo výsledků uvedených v tabulkách IV.2.1a a IV.2.1b pro HMWB.

Tab. IV.2.1a – Dosažení cílů v ÚPV do roku 2021 – chemický stav

Počet útvarů celkem	ÚPV, které již dosáhly cílů		ÚPV, které dosáhnou cílů do r. 2021	
	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)
84	35	30.7	35	30.7

Tab. IV.2.1b – Dosažení cílů v ÚPV do roku 2021 – ekologický stav

Počet útvarů celkem	ÚPV, které již dosáhly cílů		ÚPV, které dosáhnou cílů do r. 2021	
	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)
84	26	22.2	28	24.0

Výsledky v tabulce nevyznívají příznivě, což je dáno tím, že je zde pouze výsledek chemického/ekologického stavu/potenciálu vodních útvarů a nikoliv složek či dokonce jednotlivých látek. Těch se zlepšily desítky až stovky, což dokládá tabulka cílů v příloze č. IV.2.1a. Ukazatele, u kterých bylo odhadnuto, že k roku 2021 nedosáhnou dobrého stavu jsou uvedeny v přílohové tabulce č. IV.2.1b. Celkový odhad stavu k roku 2021 pro jednotlivé útvary povrchových vod je uveden v přílohové tabulce č. IV.2.1c.

U vodních útvarů, které nemají nyní svůj monitorovací reprezentativní profil a stav byl u nich buď odvozen, nebo je klasifikován jako neznámý, je nutné tento profil zřídít, pokud v tomto útvaru byly identifikovány významné vlivy a je zde riziko nedosažení dobrého stavu.

Přílohy:

Tabulka IV.2.1a Cíle dobrého stavu, které budou dosaženy k roku 2021

Tabulka IV.2.1b Cíle dobrého stavu, které nebudou dosaženy k roku 2021

Tabulka IV.2.1c Odhad stavu útvarů povrchových vod k roku 2021

IV.2.1.1.3. Dosažení dobrého ekologického potenciálu u silně ovlivněných útvarů (HMWB) a útvarů umělých (AWB)

Zhodnocení dosažení dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu u HMWB a AWB je uveden v kapitole IV.2.4.

IV.2.1.1.4. Snížení znečištění prioritními látkami a zastavení nebo postupné odstraňování emisí, vypouštění a úniků nebezpečných prioritních látek

Konkrétní cíle pro prioritní a nebezpečné prioritní látky nebyly stanoveny – viz kap. IV.1.1.4. Obecně k dosažení tohoto cíle jsou navržena opatření z kap. VI.1.10. - Opatření k omezování, případně zastavení vnosu nebezpečných a zvláště nebezpečných látek do vod. Jedná se o konkrétní opatření na sanacích starých ekologických zátěžích, která budou mít příznivý vliv i na povrchové vody a obecné opatření:

- CZE210001 Strategie k postupnému omezení nebo úplnému zastavení vnosu nebezpečných látek do povrchových vod

Zaváděním těchto opatření je směřováno k dosažení cíle na snižování znečištění prioritními a nebezpečnými prioritními látkami, avšak nyní kvantifikovat dopad těchto opatření k roku 2021 není možné.

IV.2.1.2. Podzemní vody

IV.2.1.2.1. Zamezení nebo omezení vstupů nebezpečných a závadných látek

K zamezení nebo omezení vstupu nebezpečných a závadných látek do podzemních vod jsou navrhována opatření sanací starých ekologických zátěží. Do jejich programu (kap. VI.1.10) bylo zařazeno 41 starých ekologických zátěží v celkem 11 útvarech podzemních vod.

Po jejich realizaci je odhadován stav z hlediska nebezpečných a závadných látek beze změn i v roce 2021, a to z více důvodů. U mnoha starých ekologických zátěží nejsou rozpracovány projekty sanací, a tudíž se nedá předpokládat, že v roce 2021 dojde k dosažení dobrého stavu. Některé staré zátěže jsou navíc tak masivně znečištěné (a v některých z nich již sanace proběhla, ale problémy přetrvávají), že předpokládané sanace by buď trvaly dlouhou dobu, nebo v některých případech je možné, že ani potom by nedosáhly požadovaných výsledků.

U zátěží, vybraných do plánu dílčího povodí je problém, že limity stanovené pro jejich sanaci, neodpovídají pracovním limitům stanoveným metodikou hodnocení a jsou až několikanásobně vyšší. Dalším významným problémem je to, že poměrně velká část starých zátěží se nedostala do programu opatření vůbec a tudíž u nich nedojde ke zlepšení stavu.

Vzhledem ke všem těmto faktům nelze s dostatečnou věrohodností předpokládat zlepšení stavu pro bodové zdroje znečištění.

IV.2.1.2.2. Zamezení zhoršení stavu

V současné době platná legislativa neumožňuje kroky, které by způsobily zhoršení stavu. Pokud tedy budou dodržována ustanovení legislativních předpisů, měl by být tento cíl splněn. Do programu opatření je navržena skupina opatření (SEZ a obecná opatření na snižování vnosu dusičnanů, pesticidů a znečišťujících látek z atmosférické depozice), která by měla zamezit zhoršování stavu.

IV.2.1.2.3. Dosažení dobrého stavu

Na základě vyhodnocení stavu útvarů podzemních vod k roku 2015, inventarizaci významných vlivů, způsobujících nedosažení dobrého stavu útvarů a návrhů opatření byla zpracována prognóza dosažení dobrého kvantitativního a chemického stavu na konci druhého cyklu, tj. k roku 2021.

Kvantitativní stav

Kvantitativní stav podzemních vod je v dílčím povodí Horní Odry v současné době pro všechny útvary dobrý, proto není potřeba řešit výjimky.

Navrhovaná opatření jsou tudíž zaměřena na zpřesňování hodnot přírodních zdrojů – což umožní vyhodnotit stav útvarů, které nebyly k roku 2015 hodnoceny.

Přehled prognózy je uveden v souhrnné tabulce IV.2.1c.

Tab. IV.2.1c – Dosažení kvantitativního stavu útvarů podzemních vod do roku 2021

Počet útvarů podzemních vod	Nevyhovující 2021	Vyhovující 2021	Neznámý 2021*
14	0	11	3

* V roce 2021 již bude známo, jestli je útvár v dobrém nebo nevyhovujícím stavu.

Chemický stav

Mezi nejvýznamnější vlivy, způsobující nedosažení dobrého chemického stavu je zemědělské hospodaření (tj. překročení prahových hodnot pro dusičnany, pesticidy a jejich metabolity), dále znečištění ze starých kontaminovaných míst (hlavně kovy, polyaromatické uhlovodíky a chlorované uhlovodíky a vliv atmosférické depozice (znečištění kovy a polyaromatickými uhlovodíky mimo staré zátěže). Ostatní překročení limitních hodnot je buď poměrně málo časté (chloridy a sírany) anebo je obtížné identifikovat jejich původ – to se týká hlavně amonných iontů. Občas jsou také překračovány limitní koncentrace hliníku, což může souviset jak se znečištěním ze starých kontaminovaných míst, tak s vyplavováním hliníku při acidifikaci. Navržená opatření byla posuzována podle předpokládané účinnosti a zajištění finančních zdrojů.

Pro znečištění dusičnany ze zemědělství jsou hlavním opatřením akční programy ve zranitelných oblastech (kapitola VI.1.1). Při prognóze se předpokládalo zlepšení v případech, že ve všech pracovních jednotkách, ve kterých jsou v současné době překračovány koncentrace dusičnanů, je podíl zranitelných oblastí alespoň 50 %; zároveň se však přihlíželo k vývoji koncentrací dusičnanů v podzemních vodách. To se týká relativně velkého počtu pracovních jednotek, kde platí limit 50 mg/l NO₃, v případě nižších limitů pro související útvary povrchových vod byly ale akční programy ve zranitelných oblastech nedostatečné. V takovém případě se přihlíželo stejně jako v případě povrchových vod k navrženému opatření na zemědělství (CZE208002), které předpokládá zatravnění nevhodných pozemků a přechod na ekologické zemědělství v ochranných pásmech vodních zdrojů (viz výše). Snížení však v případě podzemních vod nebylo příliš významné, efekt se pohyboval od nuly po cca 25 %, ale nejvíce pracovních jednotek útvary podzemních vod vykazuje efekt do 10 %. I zde se přihlíželo k vývoji koncentrací, takže v některých případech byly účinnosti navýšeny, naopak v případě stabilního nebo rostoucího trendu byl odhad dosažení stavu příslušně upraven.

Pro znečištění pesticidy a jejich metabolity byl postup obdobný jako pro povrchové vody – zlepšení k roku 2021 se předpokládalo hlavně pro již nepoužívané pesticidy nebo jejich metabolity (s výjimkou atrazinu, vzhledem k jeho perzistenci v půdě a horninovém prostředí). Pro ostatní pesticidy se sice předpokládá zlepšení v souvislosti s vymezováním ohrožených oblastí, zákazem používání vybraných pesticidů v ochranných pásmech vodních zdrojů a v souvislosti s návrhem na přechod na ekologické zemědělství v ochranných pásmech, tento efekt se však v případě podzemních vod pravděpodobně projeví většinou až po roce 2021.

Pro útvary s nevyhovujícím chemickým stavem kvůli starým kontaminovaným místům byla sice navržena konkrétní opatření, vzhledem k dostupným finančním prostředkům a relativně dlouhé odezvě podzemních vod se pro tyto útvary nepředpokládá zlepšení k roku 2021.

V případě útvary s vlivem atmosférické depozice (znečištění kovy a polyaromatickými uhlovodíky mimo staré zátěže) bylo při prognóze vycházeno stejně jako v případě povrchových vod ze strategie znečištění ovzduší. Pro podzemní vody se kromě zjištěného procenta snížení přihlíželo k trendu vývoje koncentrací – obdobně jako v případě dusičnanů.

Pro ostatní nevyhovující ukazatele bude teprve nutné zjistit konkrétní vlivy, jejich zlepšení se tedy k roku 2021 v naprosté většině nepředpokládá.

Přehled prognóz je uveden v souhrnné tabulce IV.2.1d.

Tab. IV.2.1d – Dosažení chemického stavu útvarů podzemních vod do roku 2021

Počet útvarů podzemních vod	Nevyhovující 2021	Vyhovující 2021
14	6	8

IV.2.1.2.4. Odvrácení významných vzestupných trendů

Předpokládá se, že postupným zaváděním opatření podporujících dosažení dobrého stavu bude k roku 2021 odvrácen významný vzestupný trend u všech pěti ukazatelů jakosti ve třech vodních útvarech, uvedených v tabulce IV.1.1.2.4.

IV.2.1.3. Chráněné oblasti vázané na vodní prostředí

IV.2.1.3.1. Území vyhrazená pro odběry pro lidskou spotřebu

Pro dosažení dobrého stavu území vyhrazených pro odběry pro lidskou spotřebu jsou (mimo hospodaření v ochranných pásmech vodních zdrojů dle platné legislativy) přispívají opatření vedoucí k eliminaci bodových zdrojů znečištění (kap. VI.1.7) a opatření k zabránění nebo k regulaci znečištění z plošných zdrojů (kap. VI.1.8) a opatření k omezení, případně zastavení vnosu nebezpečných a zvláště nebezpečných látek do vod (kap. VI.1.10).

IV.2.1.3.2. Citlivé a zranitelné oblasti

Cílů ve *zranitelných* oblastech směřujících ke snížení znečištění vodních útvarů dusičnany ze zemědělských zdrojů, je dosažováno zejména obecným opatřením:

- CZE208002 Snížování znečištění ze zemědělství a ochrana vodního prostředí

Pro *citlivé* oblasti (celou ČR) je cílem dodržování příslušných emisních standardů pro vypouštění odpadních vod do vod povrchových, ovlivňujících kvalitu v ukazatelích znečištění celkový dusík a sloučeniny dusíku a celkový fosfor. K jejich dosažení jsou v programu navržena opatření vedoucí k eliminaci bodových zdrojů znečištění (kap. VI.1.7).

Zavádění opatření a předpisů nitratové směrnice a směrnice o čištění městských odpadních vod směřuje k dosažení dobrého stavu podle Rámcové směrnice. Předpokládá se postupné snižování počtu a rozlohy zranitelných oblastí, uvedených v tabulce IV.1.1.3.

IV.2.1.3.3. Povrchové vody využívané ke koupání

Z opatření navržených v plánu dílčího povodí jsou pro koupací vody relevantní ta, která směřují ke snižování mikrobiálního znečištění a nadměrného výskytu sinic a vodního květu. Jedná se především o opatření v povodí těchto nádrží vedoucí k eliminaci bodových zdrojů znečištění (zvláště městských odpadních vod) (kap. VI.1.7) a k zabránění nebo regulaci znečištění z plošných zdrojů (kap. VI.1.8).

Je předpoklad, že jejich postupným zaváděním bude zabráněno zhoršování stavu koupacích oblastí a pokud se nevyskytnou extrémní hydrologické podmínky, tak všechny tyto oblasti dosáhnou k roku 2021 dobrého stavu. Podle reportingu ke směrnici 2006/7/ES je u všech koupacích míst předepsaných cílů dosaženo.

IV.2.1.3.4. Oblasti vymezené pro ochranu stanovišť nebo druhů vázaných na vodní prostředí, včetně území NATURA 2000

V dílčím povodí Horní Odry se nachází 2 ptačí oblasti, 45 evropsky významných lokalit a 48 maloplošných zvláště chráněných území s vazbou na vodu. Hodnocení stavu území z registru chráněných území dle Rámcové směrnice je plně v kompetenci MŽP. Cílený monitoring, ani hodnocení stavu v chráněných územích nejsou zatím prováděny.

Předpokládá se obecné naplňování cílů vzhledem k předmětům ochrany, stanovených v příslušných podrobných plánech péče. Obecné zlepšení stavu vodních útvarů, ve kterých tato území leží, je jen ku prospěchu věci. Při hodnocení opatření byla zvýhodněna ta opatření, jež jsou situována v těchto územích nebo v jejich těsné blízkosti.

Pro stanovení konkrétních cílů vztahených na vodní prostředí je nutné do roku 2018 vypracovat metodiku. V rámci metodiky musí být stanoveny referenční podmínky pro jednotlivé chráněné druhy či území převedené na požadovanou jakost vody. Taktéž musí být zřízen monitoring těchto oblastí, aby se daly cíle následně hodnotit.

IV.2.2. Cíle pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami a udržitelné užívání těchto vod pro zajištění vodohospodářských služeb

Součástí dílčího povodí Horní Odry je Vodohospodářská soustava povodí Odry. Tím je zajištěno jak zásobování obyvatelstva pitnou vodou (v současnosti zajištěno s mírou zabezpečení 99,5 %), tak i zásobování průmyslu provozní vodou (zabezpečení 97,5 %). Do roku 2021 bude možno tyto hodnoty i nadále udržet dosavadními zdroji, které jsou v dílčím povodí Horní Odry pro tuto míru zabezpečení vybudovány a s daným způsobem hospodařením s vodou. Klíčové zdroje povrchové vody se nachází v horních částech dílčího povodí Horní Odry (cca nad 500 m n. m.) a tím i vliv klimatické změny na jejich zásobní funkci je za šestileté období zanedbatelný.

Podzemní vody jsou využívány pouze v omezené míře (cca 11 % z celkového množství odebírané vody) a případné výpadky v odběrech podzemních vod do roku 2021 bude možno nahradit odběrem vody povrchové.

IV.2.3. Cíle pro zlepšování vodních poměrů a ochranu ekologické stability

Cíle byly stanoveny rámcově a k nim byly navrženy listy opatření věnující se ochraně a péči o krajinu (CZE219001, CZE215001). Po jejich transponování do příslušných právních předpisů lze výhledově očekávat jejich postupné pozvolné naplňování. Celoplošná aplikace principu retence vody v krajině zajistí komplexní ochranu vod včetně prevence před suchem a povodněmi, nicméně tento proces bude trvat řádově minimálně desítky let.

IV.2.4. Cíle pro silně ovlivněné a umělé vodní útvary

Zhodnocení dosažení těchto cílů proběhlo obdobným způsobem, jak je to popsáno v kapitole IV.2.1.1.2. Souhrnné výsledky udávají následující tabulky.

Tab. IV.2.4a – Zhodnocení dosažení cílů pro silně ovlivněné vodní útvary – chemický stav

Počet HMWB celkem	HMWB, které již dosáhly cílů		HMWB, které dosáhnou cílů do r. 2021	
	Počet	Podíl na celkové délce (%)	Počet	Podíl na celkové délce (%)
řeka				
18	3	11,2	3	11,2
jezero				
7	0	0	0	0

Tab. IV.2.4b – Zhodnocení dosažení cílů pro silně ovlivněné vodní útvary – ekologický potenciál

Počet HMWB celkem	HMWB, které již dosáhly cílů		HMWB, které dosáhnou cílů do r. 2021	
	Počet	Podíl na celkové délce (%)	Počet	Podíl na celkové délce (%)
řeka				
18	1	5,6	2	15,8
jezero				
7	2	30,3	2	30,3

V dílčím povodí Horní Odry se nenacházejí žádné umělé útvary povrchových vod.

IV.3. Návrh zvláštních a méně přísných cílů

Podle ustanovení § 23a odst. 4 vodního zákona mohou být pro vybrané vodní útvary určeny zvláštní cíle ochrany vod, které spočívají v prodloužení lhůty uvedené v ustanovení § 23a odst. 2 vodního zákona. Zvláštní a méně přísné cíle se navrhují v případech, kdy nemohlo být dosaženo konkrétních cílů ve vodních útvarech ke konci plánovacího cyklu, respektive k roku 2015, kdy jich mělo být prvotně dosaženo (ustanovení § 23a odst. 2 vodního zákona). Zdůvodnění lze prodloužit na nejdéle další dvě šestiletá období tj. do roku 2027.

Dle Rámcové směrnice je účelem výjimek obecné prodloužení termínů za účelem postupného dosahování cílů pro vodní útvary.

Dle Rámcové směrnice se výjimky dělí na následující 4 typy:

- 1) **PRODLOUŽENÍ LHŮT** (čl.4 odst. 4 RS) – postupné dosahování cílů. Tato výjimka je aplikována v případě, že dosažení environmentálních cílů do konce druhého plánovacího cyklu (r. 2021):
 - není technicky proveditelné,
 - bylo by neúměrně nákladné (stanoveny v rámci Národního plánu povodí Odry),
 - neumožňují přírodní podmínky.

Prodloužení lhůt lze aktualizovat ještě během třetího plánovacího cyklu. Za rok 2027 lze prodloužit lhůty pouze z důvodů přírodních podmínek. Do roku 2027 by tedy mělo být definitivně jasné, jestli je nemožnost dosažení environmentálních cílů trvalého charakteru či nikoliv.

- 2) **MÉNĚ PŘÍSNÉ CÍLE** (čl.4 odst. 5 RS). Cíle tohoto charakteru stanovujeme v případě, že dosažení environmentálních cílů:
 - není technicky proveditelné,
 - bylo by neúměrně nákladné (stanoveny v rámci Národního plánu povodí Odry).

Zároveň ve chvíli stanovení mírnějších cílů by mělo být jasné, že nemožnost dosažení environmentálních cílů je trvalého charakteru.

- 3) **DOČASNÉ ZHORŠENÍ STAVU** (čl.4 odst. 6 RS) – výjimku aplikujeme, pokud dojde ke zhoršení stavu vodního útvaru v důsledku okolností přírodní povahy nebo vyšší moci, které jsou výjimečné nebo nemohly být rozumně předpokládány (jedná se například o extrémní povodně, déletrvající suchá období či havárie).
- 4) **ZMĚNY FYZIKÁLNÍCH POMĚRŮ A ROZVOJOVÁ ČINNOST ČLOVĚKA** (čl.4 odst. 7 RS) – výjimku aplikujeme, pokud dojde k nedosažení dobrého stavu podzemních vod, dobrého ekologického stavu, nebo dobrého ekologického potenciálu. Rovněž ji lze aplikovat pro neúspěch při předcházení zhoršování stavu útvaru povrchové nebo podzemní vody, je-li to důsledkem vlivu nově změněných fyzikálních poměrů v útvaru povrchové vody, nebo změn hladin útvarů podzemní vody, nebo pro neúspěch při zamezení zhoršení z velmi dobrého na dobrý stav útvaru povrchové vody, je-li to důsledkem nových trvalých rozvojových činností člověka.

Poslední dva typy výjimek nebyly v žádném útvaru povrchových a podzemních vod stanoveny.

IV.3.1. Prodloužení lhůt

Povrchové vody

Výjimka prodloužení lhůt byla stanovena tam, kde je dosažení dobrého stavu k roku 2027 reálné, nicméně v druhém plánovacím cyklu nebylo navrženo nebo nebylo v rámci EA vybráno takové opatření, které by k dosažení dobrého stavu vedlo.

Nejčastěji byla použita výjimka technická neproveditelnost.

Nejčastější příčinou nedosažení cíle (nutnost aplikace této výjimky) je

- nižší prioritá opatření,
- nedostatečná připravenost,
- dlouhá doba realizace,
- dlouhá doba náběhu efektu opatření (plošné zdroje – pesticidy, sanace SEZ apod.),
- nedostatek finančních zdrojů, který realizaci opatření odsouvá až po roce 2018.

Dalším typem výjimky, která byla použita je neznámá příčina, která je aplikována v případech, kdy není znám vliv způsobující nedosažení cíle a opatření tak vůbec nelze navrhnout. Z tohoto důvodu je tato výjimka aplikována u některých ukazatelů bez opatření či s opatřením typu průzkumného monitoringu, kde je předpoklad, že ve třetím cyklu bude po identifikaci vlivu správné opatření navrženo.

Zdůvodnění nepřiměřených nákladů nebylo využito, jelikož žádné z navržených opatření nebylo neúměrně nákladné. Taktéž zdůvodnění z titulu přírodních podmínek nebylo nikde stanoveno.

Princip návrhu výjimek spočíval v indexu překročení nedosaženého cíle a současně byla vzata v potaz opatření odsunutá do třetího cyklu. Pakliže byla tato opatření již dostatečná, aplikovala se výjimka prodloužení lhůt. Pokud nebylo žádné opatření na daný ukazatel navrženo, pak rozhodovala reálnost dosažení cíle k roku 2027. Když byl index překročení do dvounásobku, bylo aplikováno prodloužení lhůt, jinak byly zvoleny méně přísné cíle. Pouze pro PAU byl jako hranice mezi prodloužením lhůt a méně přísnými cíli brán v úvahu pětinašobek překročení.

Souhrnné informace o počtu aplikovaných výjimek k roku 2015 pro povrchové vody udávají tabulky IV.3.1a pro ekologický a IV.3.1b pro chemický stav.

Tab. IV.3.1a - Analýza zdůvodnění prodloužení lhůt pro útvary povrchových vod – ekologický stav

Počet útvarů celkem	Útvary, u kterých je využito prodloužení lhůt		Odůvodnění prodloužení lhůt					
			Technická proveditelnost		Neúměrnost nákladů		Přírodní podmínky	
	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)
Řeky - přirozené								
84	58	54,5	58	54,5	0	0	0	0
Řeky – silně ovlivněné								
18	17	11,0	17	11,0	0	0	0	0
Jezera – silně ovlivněné								
7	5	69,7	5	69,7	0	0	0	0

Tab. IV.3.1b - Analýza zdůvodnění prodloužení lhůt pro útvary povrchových vod – chemický stav

Počet útvarů celkem	Útvary, u kterých je využito prodloužení lhůt		Odůvodnění prodloužení lhůt					
			Technická proveditelnost		Neúměrnost nákladů		Přírodní podmínky	
	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)
Řeky - přirozené								
84	35	33,4	35	33,4	0	0	0	0
Řeky – silně ovlivněné								
18	13	9,1	13	9,1	0	0	0	0
Jezera – silně ovlivněné								
7	7	100,0	7	100,0	0	0	0	0

Podzemní vody

Při navrhování výjimek byly respektovány tyto principy:

- všechny útvary, které nedosáhly dobrého stavu k roku 2015, musí být značeny jako výjimky, a to i za předpokladu, že v roce 2021 dobrý stav bude dosažen
- prodloužení lhůt jako typ výjimky je možné aplikovat pouze pro ty útvary, u kterých se dá na základě navržených opatření dosažení dobrého stavu nejpozději k roku 2027 (eventuální prodloužení lhůt za rok 2027 z důvodů přírodních podmínek lze v současné době odhadnout pouze s velkou dávkou nejistoty a bude tudíž aktualizováno až na konci druhého plánovacího cyklu)
- pro ostatní útvary podzemních vod je nutné aplikovat výjimku nižších cílů
- odůvodnění výjimek je poměrně obtížné, pro prodloužení lhůt je možné použít pouze technickou neproveditelnost, nadměrné náklady a přírodní podmínky; pro nižší cíle pak jen technickou neproveditelnost a nadměrné náklady
- v případě, že nejsou navržena dostatečně efektivní opatření nebo pro ně nejsou zajištěny finanční zdroje, není možné předpokládat zlepšení stavu
- jeden útvar může mít zpravidla více typů výjimek podle vlivů, způsobujících nedosažení dobrého stavu.

Kvantitativní stav

V dílčím povodí Horní Odry dosáhly všechny útvary dobrého kvantitativního stavu, proto zde nejsou aplikovány žádné výjimky

Chemický stav

Útvary, které pravděpodobně dosáhnou dobrého stavu k roku 2021, mají použitou výjimku prodloužení lhůt, přičemž obecně bylo zvoleno odůvodnění technické neproveditelnosti, pro hlubší útvary také přírodní podmínky – dá se totiž předpokládat, že odezva prostředí je pro tyto útvary delší. Pro ostatní útvary (které nedosáhnou dobrý stav k roku 2021) jsou v současné době navrženy výjimky typu prodloužení lhůt a méně přísných cílů podle prognózy efektu opatření. Pokud byly navrženy méně přísné cíle, je jako odůvodnění použita technická neproveditelnost, neboť pro tento typ výjimek není možné použít jako odůvodnění přírodní podmínky. Na konci druhého plánovacího cyklu však bude provedena aktualizace prognóz efektů opatření a dá se předpokládat, že některé útvary s méně přísnými cíli budou dodatečně překlasifikovány jako výjimka prodloužení lhůt.

Celkově tedy většina útvarů s výjimkami má dva typy výjimek podle vlivů, které způsobují nedosažení dobrého stavu.

Přehled výjimek s prodloužením lhůt je uveden v souhrnné tabulce IV.3.1c.

Tab. IV.3.1c - Analýza zdůvodnění prodloužení lhůt pro útvary podzemních vod – chemický stav

Počet útvarů celkem	Útvary, u kterých je využito prodloužení lhůt		Odůvodnění prodloužení lhůt			
			Technická proveditelnost		Přírodní podmínky	
	Počet	Podíl na celk. ploše (%)	Počet	Podíl na ploše (%)	Počet	Podíl na ploše (%)
14	7	27	7	27	0	0

IV.3.2. Méně přísné cíle

Povrchové vody

Výjimka se aplikuje pouze se zdůvodněním technické neproveditelnosti, neboť žádná neúměrně nákladná opatření nebyla navržena.

Méně přísné cíle byly navrženy u ukazatelů, u kterých se nepředpokládá dosažení dobrého stavu ani k roku 2027 z důvodu absence dostatečně efektivních opatření. Jedná se o ukazatele, které byly násobně překročeny (více než dvakrát). Výjimka byla aplikována s tím, že samotná výše méně přísných cílů bude stanovena až ve třetím cyklu s ohledem na vývoj a eventuálně nově vzniklá opatření.

V roce 2021 další plán rozšíří tento seznam o zbylé výjimky z předchozí kapitoly, u kterých bude v tu dobu jasné, že ani k roku 2027 nebudou splněny. Souhrn počtů udává tabulka IV.3.2a. a IV.3.2b.

Tab. IV.3.2a - Analýza zdůvodnění stanovení méně přísných cílů pro útvary povrchových vod – ekologický stav

Počet útvárů celkem	Útvary, u kterých jsou stanoveny méně přísné cíle		Odůvodnění stanovení méně přísných cílů					
			Technická proveditelnost		Neúměrnost nákladů		Přírodní podmínky	
	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)
Řeky - přirozené								
84	19	19,5	19	19,5	0	0	0	0
Řeky – silně ovlivněné								
18	12	7,5	69	58,75	0	0	0	0

Tab. IV.3.2b - Analýza zdůvodnění stanovení méně přísných cílů pro útvary povrchových vod – chemický stav

Počet útvárů celkem	Útvary, u kterých jsou stanoveny méně přísné cíle		Odůvodnění stanovení méně přísných cílů					
			Technická proveditelnost		Neúměrnost nákladů		Přírodní podmínky	
	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)	Počet	Podíl na celkové délce VÚ (%)
Řeky – přirozené								
84	49	47,1	49	47,1	0	0	0	0
Řeky – silně ovlivněné								
18	15	10,3	15	10,3	0	0	0	0
Jezera – silně ovlivněná								
7	7	100,0	7	100,0	0	0	0	0

Podzemní vody

Všechny útvary, zařazené do méně přísných cílů, mají odůvodnění technická neproveditelnost.

Tab. IV.3.2c - Souhrn aplikace výjimky méně přísné cíle pro útvary podzemních vod – chemický stav

Počet útvárů podzemních vod	Útvary, u kterých jsou stanoveny méně přísné cíle	
	Počet	Podíl na celkové ploše (%)
14	6	24

IV.3.3. Změny fyzikálních poměrů

U povrchových a podzemních vod a chráněných oblastí není ve druhém plánovacím období výjimka z důvodů změn fyzikálních poměrů zatím uplatňována.

Přílohy:

Tabulka IV.3.1 – Návrh zvláštních a méně přísných cílů (výjimky) pro povrchové vody